

Шалений рік

українського ринку дизель-генераторів

Російські ракетні обстріли спричинили небувалий попит на генератори у 2022 році. Наслідки цього ще будуть відчуватися.

Російська війна вплинула на всі сфери українського бізнесу, зокрема і на ринок дизель-генераторних установок (ДГУ). Зрозуміло, що війна — не найкращий час для інвестицій. З іншого боку, це обладнання належить до продукції, яка стає особливо потрібною в лихі часи. Від початку російського вторгнення генератори усіх типів які постачалися на фронт, на звільнені території та в міста, що страждали від обстрілів. Справжній «бум» почався восени, коли росіяни взялися руйнувати нашу енергосистему. Відтоді в Україну ввезено тисячі генераторів, щоправда, здебільшого бензинових, але також і чимало дизельних. Багато обладнання поставили як гуманітарну допомогу союзні країни.

У новому дослідженні ринку ДГУ «МТБ» з'ясовує, що відбувалося на українському ринку ДГУ в 2022 році і чого чекати у найближчій перспективі.

Коли смажений півень клонув

Минулий рік був настільки нетиповим, що за його підсумками просто неможливо скласти яку-небудь зрозумілу картину ринку. Деякі з опитаних компаній надали дані про власні продажі, проте майже ніхто не зміг ні порахувати

розподіл постачань за сферами діяльності замовників (через величезну кількість цих постачань), ні тим більше оцінити об'єм ринку загалом і долі основних учасників. Тому, на жаль, в цьому огляді довелось обмежитись реконструкцією подій, які відбувалися протягом року.

Отже, у перші дні російського вторгнення більшість компаній так чи інакше пригальмували або й зовсім зупинили свою діяльність. Оскільки в багатьох центральні офіси були в Києві, вони задля безпеки співробітників перенесли діяльність на захід країни, де також відкрито нові або розширено існуючі склади, та/або перейшли на віддалений режим роботи. А позаяк не лише постачальники ДГУ, але й бізнес загалом впав у сплячку, продажі значно скоротились. Водночас продовжувалось виконання поточних договорів: постачання раніше законтрагованих генераторів і сервісна підтримка. Підприємства, розташовані у північних передмістях Києва, зазнали пошкоджень, але незначних.

Після деокупації Київщини постачальники повернулись до столиці і відновили більш-менш нормальну роботу. Проте логістичні проблеми ніде не ділися, адже морські порти досі залишаються заблокованими.

ДИЗЕЛЬ-ГЕНЕРАТОРИ

**власне виробництво
дизельних генераторів
із якісних комплектуючих**

НАШІ ПЕРЕВАГИ

- власне виробництво електростанцій
- власне виробництво низьковольтного обладнання
- **25 років досвіду** на енергетичному ринку
- **прямі поставки** дизель-генераторів з Європи, Азії та Туреччини
- **8 представництв в Україні**, які мають торговельні відділи, регіональні склади та сервісні бригади

ТОВ «ДАРЕКС-ЕНЕРГО»

Український виробник дизель-генераторів.

Спеціалізована інжинірингова компанія, що працює на ринку України з 1997 р.

Багаторазовий лідер ринку ДГУ України за дослідженням видання «Мережі та Бізнес».

НАША ПРОПОЗИЦІЯ

ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ 10 - 1000 кВт

з промисловими двигунами:
Volvo, Perkins, Kohler, Iveco, SDEC,
Baudouin, Doosan, Kofo

МОНТАЖ «ПІД КЛЮЧ»

- доставка
- встановлення
- запуск в роботу

СЕРВІСНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

- технічне обслуговування
- опціональна модернізація
- ремонт

0 800 33 05 05
067 500 15 57

РЕГІОНАЛЬНІ
ПРЕДСТАВНИЦТВА
«ДАРЕКС-ЕНЕРГО»

Дніпро
Київ
Львів

Одеса
Полтава
Харків

Кропивницький
Хмельницький
www.darex.com.ua

ПАНИКИ ВЖЕ НЕМАЄ, КЛІЄНТИ СТАЛИ ПЕРЕБІРЛИВИМИ

У 2022 році в зв'язку з пошкодженнями інфраструктури відбулось величезне зростання продажів генераторів. Про їхнє існування дізналися всі українці. На початку року обговорювались закупівлі генераторів для лікарень та комунальних підприємств (тепломережі, водоканали, адміністрації), але фактично їх придбавали і комерційні організації, мережі супермаркетів, приватний сектор.

З'явилося дуже багато постачальників. Багато хто вирішив, що може привезти генератори. Це спричинило появу на ринку багатьох маловідомих брендів обладнання в сумнівній комплектації. Такі «імпортери» були зацікавлені в тому, щоб заробити на зростанні попиту, і не будували собі планів щодо подальшого сервісного обслуговування. Окрім того, було завезено багато вживаного обладнання – як з Європи, так і з Туреччини. Виросли й ціни на генератори, що було обумовлено як збільшенням закупівельних цін, так і чисто спекуляцією.

Продажі генераторів у 2023 році багато в чому залежатимуть від відключень електроенергії в Україні. Станом на кінець лютого ми бачимо відсутність відключень, що відразу спричинило падіння продажів. Найбільш яскраво це проявляється в сегменті портативних генераторів. Звісно, у 2022 році ринок був перенасичений, оскільки генератори придбали навіть ті клієнти, які раніше такої покупки не планували.

Ми прогнозуємо розвиток ринку вживаних генераторів, оскільки багато хто купив це обладнання у стані паніки і в подальшому його не потребуватиме. Багато хто захоче повернути свої вкладення.

Також багато що залежатиме від економічної підтримки України нашими західними партнерами та міжнародними організаціями. Ми очікуємо додаткового фінансування на відновлення України після нашої Перемоги. Оскільки електромережі сильно пошкоджені не лише на сході, але й в інших регіонах, генератори будуть дуже актуальні.

Загалом же ми прогнозуємо падіння продажів генераторів через величезні обсяги постачання у 2022 році. Паніки вже немає. Клієнти набагато ретельніше обирають і обладнання, і постачальників. Обладнання на складах теж багато. Ціни будуть знижуватися.

З іншого боку, багато клієнтів, які отримали досвід експлуатації неякісного обладнання, активно ділилися інформацією з друзями та знайомими, і тепер клієнти вже непогано знаються на моделях двигунів, генераторів тощо. Наша компанія відмовляється від дешевої лінійки, бо клієнти все частіше просять надійне обладнання попри більш високу його вартість.

Андрій НАБОКА,
комерційний директор
«Хайтед Україна»

Ситуація докорінно змінилася восени з початком цілеспрямованих обстрілів української критичної інфраструктури. Це одразу спричинило шалений попит на генератори всіх типів, тим більше що на початку листопада уряд скасував ввізні мита і ПДВ на цю продукцію. Як пише Forbes з посиланням на Держмитслужбу, тільки за листопад в Україну ввезли понад 15 тис. генераторів, і ще майже 72 тис. у жовтні. Усього ж за 11 місяців 2022 року в Україну було імпортовано майже 354 тис. генераторів на суму \$355 млн, без урахування обладнання, поставленого як гуманітарна допомога. При цьому, якщо кількісно (в одиницях продукції) об'єми імпорту зросли ушестеро, то у вартості — лише у 2,5 рази, тому що понад 80% завезених генераторів — це малопотужні пристрої (до 7,5 кВт). Сумарна ж потужність усіх цих генераторів склала щонайменше 1 ГВт, що приблизно еквівалентно генерації одного атомного енергоблоку.

З цих обсягів на дизельні генератори потужністю до 7,5 кВт і 7,5–75 кВт загалом припало 10%, тобто приблизно 33 тис. одиниць. За нашими оцінками, це має бути еквівалентно стрибку увосьмеро-вдесятеро порівняно з 2021 роком.

Компанії, які в наших опитуваннях зазвичай посідають перші місця за обсягами продажів, дають скромніші, хоча й теж солідні цифри зростання: 150–350% залежно від сегмента. Компанії другого ешелону зафіксували суттєво більше зростання за рахунок меншої бази. Втім, усі вони загалом мають справу з ДГУ більшої потужності, а основний обсяг, як зазначалося, склали генератори до 7,5 кВА, які у деяких з наших респондентів навіть не потрапляють до статистики. Аби задовольнити шалений попит, принаймні частина компаній завозила не

лише обладнання виробників, чиїми дистриб'юторами або представниками вони є, але й генератори інших марок, які могли знайти на світовому ринку і якнайшвидше доправити до України. Імовірно, ажіотажем почасти пояснюється небажання респондентів оцінювати ринкові долі один одного, адже замовникам було не до тендерів, а постачальники самі не надто прагнули втягуватися у тривалі процедури закупівлі і тому не дуже «бачили» конкурентів. Роботи вистачало всім.

Найбільше генераторів купували приватні особи для власних обійсть, дрібний бізнес (кав'ярні, магазини тощо) і загалом бізнес для заживлення своїх офісів і відділень. Компанії постачали обладнання для Сил оборони та для територіальних громад, у тому числі на звільнені території, але такі закупівлі часто здійснювались через волонтерів і донорські фонди, і тому складно виокремити, що і куди надходило. Водночас ДГУ стали вкрай необхідними і для промисловості, де генератор нерідко рятував, даючи змогу не лише не зупиняти виробництво, але й зберегти готову продукцію. Найбільш завбачливі закупили генератори завчасно — це було видно на мапі пунктів незламності, де позначені аптеки, АЗС, крамниці, банки, у яких можна було підзарядити телефон, а також по мережевих супермаркетах, які продовжували працювати під час відключень.

На основі тих обмежених даних, які було отримано, ми спробували поглянути, як змінився розподіл об'ємів продажів ДГУ за сегментами потужності порівняно з передвоєнним роком (**рис. 1**). Як з'ясувалося, практично ніяк не змінився, хоча доля малопотужних генераторів таки дещо зросла. (Нагадаємо, мова про компанії, які продають генератори різної потужності).

Дизельні електростанції

WattStream

10 - 1000 кВт

ПОСТАВКА «ПІД КЛЮЧ»

Деякі компанії-постачальники ДГУ надають послуги оренди генераторів. Цей напрямок у перші місяці війни був досить млявим, бо з початком вторгнення головні замовники — будівництво і сфера масових заходів — переживали очевидні труднощі. Попит з'явився після деокупації північних областей. Проте на Київщині централізоване енергопостачання було відновлено досить швидко, а також певну роль зіграли генератори, що надійшли як гуманітарна допомога.

Попит, знову ж таки, стрімко зріс з початком ракетних ударів по енергосистемі. Саме орендні генератори, як найдешевший варіант забезпечення електроживлення, замовники розібрали у першу чергу. «Хайтед-Україна» повідомила, що за тиждень усі генератори поїхали до клієнтів, і високий попит зберігався до кінця року. «Мадек» також доповідає, що всі доступні орендні генератори розібрали у листопаді, і замовники продовжили контракти до кінця березня. У «Далгакиран Компресор Україна» повідомили, що їхні орендні генератори також законтрактовані до весни. Компанія розширила орендний парк і, понад те, вперше закупила ДГУ потужністю в 1 МВт, а також завила орендні генератори з-за кордону під замовлення.

В умовах загального перенасичення ринку і покращення ситуації в енергетиці орендні генератори все рівно залишаються затребуваними. Як пояснили в «Далгакиран Компресор Україна», попит на оренду падає в останню чергу, адже замовникам вигідніше тримати генератори в оренді, ніж купувати.

Роботи вистачило всім

Оскільки компанії-постачальники наразі живують, не всі знайшли час для відповіді на питання. Проте деякі все ж розповіли про те, яким для них видався 2022 рік.

«Далгакиран Компресор Україна» з початком російського вторгнення не зупиняла роботу, тому що в перші дні війни багато замовників зажадали отримати

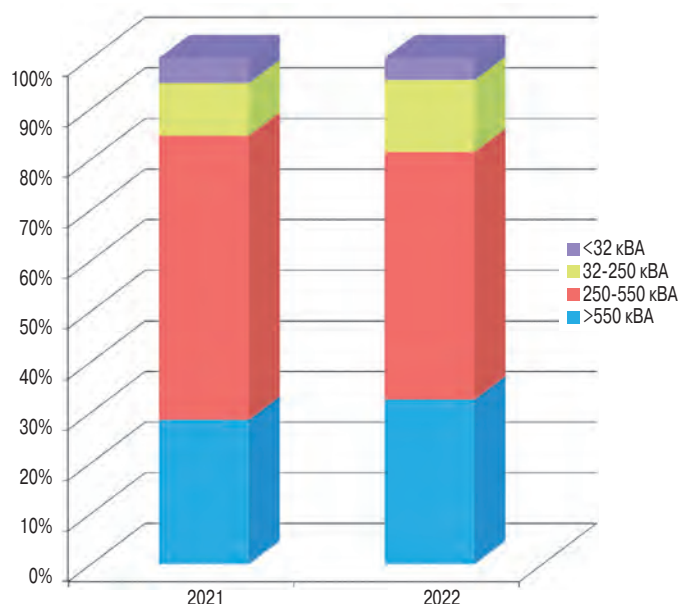

Рис. 1. Порівняння структури продажів ДГУ у 2021 і 2022 роках за потужністю

ДГУ ТЕПЕР НЕ РЕЗЕРВНЕ, А ОСНОВНЕ ДЖЕРЕЛО ЖИВЛЕННЯ

Генератор — це така річ, яка потрібна і коли в країні добре, і коли погано. Якщо добре — розвивається виробництво, нові заводи купують генератори. Погано — потрібно себе захищати від наслідків відключень.

Зрозуміло, що ракетні удари по нашій інфраструктурі спровокували ажіотажний попит на генераторне обладнання. Йдеться про всі категорії замовників, починаючи з приватних будинків і закінчуючи металургійними заводами і гірничозбагачувальними комбінатами, де безпека людей залежала від наявності резервного електропостачання. Газовидобувна галузь не могла функціонувати без генераторів — наша країна отримала б менше газу і зіткнулась би зі ще більшим дефіцитом електроенергії. З небувалою потребою на генератори зіткнулася не лише Україна, а й увесь світ. У Європі були великі побоювання стосовно проходження опалювального сезону, тому там теж закупували дуже багато електростанцій. Цей попит спричинив і переформування ринку компаній-суміжників.

Якщо раніше ДГУ був резервним джерелом енергопостачання, то тепер він став постійним. Надійність генератора, можливість його експлуатації у складних умовах, за низьких температур, — це вкрай важливо. Зараз змінюється і комплектація електростанцій, і підходить до їх підготовки та налаштування. Багато компаній, які насамперед спеціалізувались на генераторах, що більше є «елементом екстер'єру», сильно поплавилися за заниження ціни і якості.

Проблеми в енергетиці, на жаль, надовго. Так, багато компаній закрили свої потреби, але багато з них робили це через не зовсім офіційні канали, а генератор — це таке обладнання, яке потребує ретельного і якісного обслуговування. Я передбачаю, що навіть якщо більшість компаній вже купили потрібні їм генератори, то однаково буде дуже велика доля амортизації і необхідність оновлення цього парку. І звертатись будуть насамперед до офіційних постачальників, здатних забезпечити сервіс. Це стосується і портативних пристроїв,

адже якщо такий стоїть у кав'ярні, його немає кому обслуговувати, а бажаних виїжджати до 5-кіловатного генератора не так і багато. Тому, на жаль, ця техніка буде виходити з ладу і потребуватиме заміни.

Зрозуміло, що торік найбільша потреба була саме в малопотужних генераторах. Це природно. Але у 2023 році буде тенденція переходу від кількості до потужності і якості. Торік компанії намагалися швидко закрити потребу в ДГУ великої потужності (до 10 МВт), але не змогли і тому зараз з «холодною головою» і розумінням питання беруться до планомірної реалізації цих проєктів, щоб встигнути до нового опалювального сезону.

Щодо гуманітарних постачань: велика подяка тим країнам, які нам цю техніку передали. Деяка дійсно стала до роботи за призначенням, зіграла важливу роль у тому, щоб люди залишалися зі світлом, теплом і водою. Але було й багато випадків, коли міжнародні організації купували обладнання лише за двома критеріями: ціна і терміни, якість їх геть не цікавила. В результаті продукт, напевне, так і не буде ніколи використовуватись за призначенням. Якщо ж брати великі проєкти, то замовники купують не електростанцію, а, по суті, послугу «під ключ» і сама наявність генератора, привезеного як гуманітарна допомога з-за кордону, ще нічого не вирішує. Були випадки, коли водоканали не знали, як правильно підключити таке обладнання, чи вистачить потужності для запуску насосів тощо. Тому зараз є велике поле для інжинірингових компаній, які розбираються з ситуацією, що на сьогодні склалася.

Свяген ЯНІН,
керівник напрямку
ДГУ «Далгакиран Компресор Україна»

обладнання, яке мало бути відвантажено їм протягом березня. Для забезпечення безпеки працівників компанія тимчасово перенесла діяльність до м. Рівне, де вже мала офіс і орендувала додатковий склад, і звідти почала централізовані постачання по всій Україні. З часом відновились відвантаження і з Києва, звідки обладнання їхало у східний та південний регіони. Влітку логістику було повністю повернуто до Києва, а також орендовано додаткові складські площі.

Попри війну, «Далгакиран Компресор Україна» продовжила реалізацію проєкту для великої газовидобувної компанії, котрій торік поставила генератор з резервною потужністю 2 МВт (2500 кВА) на базі оригінального ДГУ Cummins у спеціально спроектованому контейнері. Цьогоріч було поставлено другий такий самий генератор, який працює паралельно з першим. Багато електростанцій було поставлено для водоканалів і теплокомуненерго у східних регіонах.

Російські ракетні удари спричинили «бум» продажів, через що компанія була змушена в рази збільшити об'єми постачання, а також значно прискорити їх. Електростанції уможливили роботу підприємств під час відключень. Наприклад, генератор потужністю у 2 МВт було поставлено для великого м'ясопереробного заводу на Харківщині. Іншим важливим проєктом було постачання генератора

для приватного нафтопереробного заводу, де відсутність електроенергії загрожувала не лише збитками, а й екологічними ризиками. Великий фармацевтичній компанії оперативне встановлення генераторів дозволило уникнути призупинення виробництва ліків. Багато ДГУ було поставлено для однієї з національних мереж супермаркетів, а одна з найбільших компаній України, що займається птахівництвом, за кілька місяців законтрактувала ДГУ потужністю у декілька десятків мегават.

МНС потребувало до кінця року п'ятьох мегаватних генераторів для заживлення критичної інфраструктури — компанія знайшла майже готове рішення, що планувалося для іншого проєкту, і пристосувала його під потреби замовника. Частина з цих мобільних електростанцій вирушила в Херсон одразу після його звільнення. Також протягом 2022 року «Далгакиран Компресор Україна» поставила понад 1000 портативних генераторів для потреб військових.

Що стосується модельного ряду, то зараз «Далгакиран Компресор Україна» основну увагу приділяє вдосконаленню існуючих станцій. Зокрема, замовляє генератори зі збільшеним паливним баком (наприклад, ДГУ, який живить київський офіс компанії, забезпечує не 8, а 16 годин роботи). Генератори комплектуються більш потужними обігрівачами, завдяки чому обладнання може

НАВАНТАЖЕННЯ НА СЕРВІСНІ СЛУЖБИ ЗРОСЛО ВДЕСЯТЕРО

Для більшості бізнесу в Україні 2022 рік став катастрофічним, чого не можна сказати про компанії, що працюють у сфері електропостачання та генерації енергії. В перший місяць війни весь бізнес, у тому числі й наша компанія, впав у стан ступору, практично зупинивши продажі і відвантажуючи обладнання лише для військових, критичних цивільних об'єктів та як безоплатну допомогу. Бізнес зіткнувся зі складнощами через релокацію співробітників, які частково перемістилися з сім'ями до Західної України, та з імпортом комплектуючих для виробництва та готових виробів від постачальників, в той час як усі приватні компанії (і більшість державних установ) практично зупинили закупівлю генераторів. Лише через декілька місяців, коли ситуація частково стабілізувалася, режими роботи було відкориговано відносно реалій війни, а співробітники почали повертатися на робочі місця, ринок трохи ожив.

З настанням осені та початком ворожих обстрілів нашої інфраструктури ситуація, яка виникла у сфері енергопостачання, змусила покупців шукати альтернативні джерела електроенергії у авральному режимі. Немає сенсу описувати, що відбувалося на ринку у другій половині 2022 року – це була паніка клієнтів і перевантаження потужностей постачальників та виробників. Хочу лише зазначити деякі особливості цього періоду: в першу чергу, як і в 2014 році, але в колосальних масштабах з'явилися непрофільні «бізнесмени», що завозили товар в Україну і намагалися спекулювати на генераторах без надання жодних гарантійних зобов'язань, сервісу і послуг з підбору та встановлення. Результати цього ми в повній мірі відчуємо ближче до літа, коли профільні компанії-дистриб'ютори будуть масово відмовляти у сервісних та ремонтних послугах «не своїм» покупцям.

По-друге, виникло колосальне навантаження на сервісні служби: якщо в середньому в довоєнний період станції відпрацьовували

100–500 мотогодин на рік (це 1–2 планове ТО на рік залежно від двигуна), то в осінньо-зимовий період 2022 року середньомісячне напруження станції складало вже 250–300 мотогодин, що, в свою чергу, призвело до збільшення не тільки регулярних виїздів на сервісне обслуговування, але й ремонтних робіт. Підсумовуючи вищесказане, в середньому навантаження на сервісні служби виросло вдесятеро. Як результат, наша компанія була вимушена в 6 разів збільшити штат сервісної служби, працюючи на межі можливостей.

Зараз, зі зменшенням кількості обстрілів інфраструктури, ситуація вирівнюється, а разом з цим падає не тільки кількість запитів на обслуговування, але й попит на електростанції. На даний час він все ще залишається досить високим, але, за моїми прогнозами, якщо дана тенденція в енергетиці буде зберігатися, то вже ближче до кінця цього року основні гравці на ринку генераторної техніки зіткнуться з новим викликом – перенасиченням ринку та демпінгом з боку вищезазначених непрофільних постачальників, що не встигли швидко реалізувати завезені станції.

Отже, основними завданнями на цей рік я бачу підтримку наших існуючих клієнтів, збереження позитивної динаміки розвитку компанії, і, звісно, допомогу країні у боротьбі з ворогом.

Свєген ЛІНЦОВ,
керівник відділу продажу
ТОВ «Дарекс-Енерго»

працювати у холоди. Інші важливі моменти — можливість віддаленого запуску, моніторингу й діагностики генератора, а також його тиха робота. Компанія розширює сервісну службу, оскільки число звернень значно зросло, і збільшує склад комплектуючих.

Alpha Grissin Infotech Ukraine, яка також імпортує генератори Cummins, повідомила, що минулого року з'явилась нова модель C900D5 в капоті (рис. 2). Вона забезпечує, власне 900 кВА максимальної потужності,

820 кВА номінальної. Раніше виконання в капоті для ДГУ Cummins було доступне лише для електростанцій до 550 кВА, а попит на такі моделі був. Першу таку модель компанія вже поставила в Україну.

В компанії «Хайтед Україна», яка є дистриб'ютором британської марки WattStream, на початку війни більшість співробітників були змушені виїхати з Києва. Проте на початку березня багато з них повернулися до роботи, оскільки клієнти потребували допомоги та підтримки.

Рис. 2. Генератор Cummins C900D5 в капоті

Рис. 3. Генератор WattStream на одному з об'єктів «Укрпошти»

РИНОК ПЕРЕНАСИЧЕНИЙ І ВИЧІКУЄ

Загалом ринок ДГУ зріс в 8–10 разів у другій половині 2022 року. Але, на жаль, велика кількість ДГУ, які було поставлено, має неякісні китайські мотори, що дуже швидко виходять з ладу (Ricardo, Kofo, Yandong, Dongfeng і т.п.). Багато з цих ДГУ вже не працюють або ж працюють дуже ненадійно і не на повну потужність. Такі ДГУ не були розраховані на роботу протягом 6–10 годин на день і, скоріш за все, не зможуть бути відновлені. Окрім того, деякі з таких ДГУ мали в своєму складі двигуни, потужність яких була нижчою за максимальну потужність самого ДГУ. В цьому випадку при великому навантаженні ці ДГУ швидко виходили з ладу.

Інша проблема – те, що значну кількість ДГУ було закуплено не через офіційних представників, а самостійно замовниками в інших країнах. По-перше, за завищеними цінами через різних закордонних перепродавців, а по друге – це спричинило відсутність сервісної підтримки для цих ДГУ, бо сервісні компанії не встигали обслуговувати таку кількість електростанцій і концентрувались на тих, які поставила їхня компанія. Тому дійсно надійні ДГУ отримали ті замовники, що купували їх в українських дистриб'юторів з якісними європейськими двигунами.

У 4 кварталі 2022 року ринок був перенасичений, і зараз відбувається дуже значне падіння. Люди не уявляють, як діяти далі: чи треба купувати генератор на випадок погіршення стану енергосистеми, чи краще акумулювати кошти на реконструкцію або ж відкласти їх на закупівлю електростанції у майбутньому, якщо виникне потреба. Гадаю, ця ситуація ще продовжиться до кінця березня/квітня, бо поки незрозуміло, чи будуть надалі обстрілювати інфраструктуру, чи ситуація стабілізується і можна переходити до раніше запланованих проєктів.

З середини березня компанія вже виконувала роботи з ремонту й обслуговування обладнання. Відвантаження зі складу попервах здійснювали 1–2 рази на тиждень, а повноцінно офіс та склад у Києві запрацювали на початку квітня. Окрім того, через значне збільшення продажів компанія додатково залучала склади та офіси в інших регіонах України.

Постачання в Україну відбувались постійно, попри труднощі через блокування порту Одеси. Зараз компанія шукає більш швидкі маршрути для скорочення термінів.

У 2022 році «Хайтед Україна» надавала пріоритет поставкам для критичної інфраструктури. Зокрема, поставлено понад 40 генераторів для дирекцій «Укрпошти» по всій країні (рис. 3). Проєкт здійснювався під контролем Офісу Президента. Всі генератори укомплектовані віддаленим моніторингом, що забезпечує контроль і швидке реагування силами як технічних спеціалістів клієнта, так і сервісною службою постачальника. На кожному об'єкті в найкоротші терміни проведено пуско-налагоджувальні роботи і навчання персоналу.

Дмитро КОЛОМЕЙКО,
комерційний директор НПП «МАДЕК»

Також реалізовано низку проєктів для лікарень і пунктів незламності, на фронт. Багато генераторів компанія поставила для виробничих підприємств, офісів, магазинів. Ці генератори тривалий час забезпечували роботу бізнесу. Як приклад нам назвали встановлення генератора потужністю 50 кВт для резервного енергозабезпечення купольного готелю в карпатському селі Яблуниця. Станція забезпечує комплекс освітленням та водопостачанням у разі вимкнення світла. Генератор споряджено шафою автоматичного вводу резерву.

Як ми раніше писали, компанія «Мадек», хоча й має головний офіс у Бучі, значних руйнувань не зазнала. Після вторгнення росіян компанія відкрила офіс і склад у Львові на базі існуючого сервісного центру, звідки в березні поновила постачання і сервісне обслуговування дизель-генераторів. Після деокупації Київщини «Мадек» повернувся до Бучі, хоча львівський офіс продовжує працювати як дублюючий.

Ще на початку вторгнення «Мадек» передав усе обладнання, яке було на складі в Бучі, для лікарень та об'єктів інфраструктури. Завдяки цьому об'єкти змогли працювати під час окупації, а контракти на постачання було оформлено вже згодом. Також компанія уклала контракт з Червоним хрестом, який розповсюджує генератори серед лікарень та інфраструктурних об'єктів.

«Дарекс-Енерго» має головний офіс та завод у Дніпрі (рис. 4). За час війни виробництво за площею та виробничими потужностями збільшилось утричі. Також працюють офіси у Полтаві, Києві, Львові, Одесі, Хмельницькому та Кропивницькому, там же розташовані склади і сервісні служби. В компанії повідомили, що в перший місяць війни

Рис. 4. Виробництво генераторів «Дарекс-Енерго»

НАЙНАДІЙНІШІ ДИЗЕЛЬНІ ГЕНЕРАТОРИ

MADEK

СИСТЕМИ ЕНЕРГОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ПРОДАЖ

СЕРВІС

ОРЕНДА

(044) 499-78-78

БАГАТОКАНАЛЬНИЙ

(044) 237-11-54

СЕРВІСНИЙ ЦЕНТР

madek.ua

відвантаження здійснювались лише для військових об'єктів, цивільної критичної інфраструктури та як безоплатна допомога. Загалом у минулому році більшість великих проектів були пов'язані з постачанням для оборонного комплексу і за міжнародними контрактами.

Компанія «**Спец-Сервіс**» протягом першого місяця вторгнення фактично не могла працювати, бо більшість її працівників жила в Ірпені, Бучі й Гостомелі. Деякі з них змогли виїхати, інші пробули в окупації майже місяць, і наразі більшість працівників офісу працює віддалено та з інших країн. Територія самого підприємства також зазнала пошкоджень внаслідок артилерійського обстрілу, але незначних.

Нормальну роботу вдалося відновити лише у травні, але вже в березні більшість майстрів було відряджено на виробництва з ремонту військової техніки. Маючи великий досвід, компанія фактично переорієнтувалася з виробництва ДГУ на ремонт військових систем енергозабезпечення та іншої техніки. Нагадаємо: «Спец-Сервіс» починав з ревізії та модернізації дизельних електростанцій радянського виробництва зі зберігання, а також пропонував ДГУ власного виробництва. Також компанія розробляє і виготовляє бензинові й дизельні електростанції військового призначення.

Ми зазвичай пишемо в оглядах про гравців ринку, які виробляють або імпортують техніку великої потужності

СВІТОВИЙ РИНОК ДГУ І ВІЙНА

Наслідки російського вторгнення в Україну почали з'являтися у звітах аналітичних компаній, присвячених ринкам дизель-генераторів. Так, MarketIntel Advisors у огляді європейського ринку зазначає, що регіон сильно залежить від обох країн у постачанні енергоносіїв, посилюючись на транзит через Білорусь і Польщу, а також через «Північний потік», тоді як Україна була транзитером для Словаччини, Австрії та Італії. Проте у 2021 році Росія закрила «Північний потік» на «обслуговування», а війна ще більше погіршила ситуацію (очевидно, звіт готувався дуже заздалегідь, бо про підлив «Потоків» не згадує). Це обмежило доступність дизельного пального і негативно вплинуло на попит на дизель-генератори. Водночас у самій Україні було пошкоджено електростанції на всій території держави, через що Євросоюз виділив кошти через Фонд підтримки енергосистеми України на закупівлю генераторів і обладнання для відновлення електромереж.

Агенція Research&Markets зазначає, що російсько-українська війна скоротила шанси на відновлення глобальної економіки після COVID-19, принаймні у короткостроковій перспективі. Війна призвела до накладення санкцій на різні країни, стрибка цін на сировину і продукти харчування і порушення ланцюжків постачання, що спричинилося до інфляції і вплинуло на ринки всього світу. Тим не менше агенція прогнозує, що у найближчі 5 років світовий ринок ДГУ зростатиме зі швидкістю 13,7% на рік і до 2027-го сягне \$35,2 млрд (на кінець нинішнього року він становитиме \$21,97 млрд).

ВСЕ, ЩО БУЛО В СВІТІ, ПРИЇХАЛО АБО ЇДЕ В УКРАЇНУ

Війна – «рідна матінка» для продавців ДГУ. Під час військового напруження або ризику відключень електроенергії продажі ДГУ завжди стрімко зростають. Ми це вже проходили у 2014–2015 роках, але не в такому масштабі. Але це бенкет посеред чуми, а наслідки для ринку будуть катастрофічні.

Зараз продавцями ДГУ стали навіть продавці бананів! Деякі наші колишні клієнти фурами завозили вживані генератори, не маючи ні досвіду, ні відповідного персоналу. Але за пару тижнів осені вже зробилися «генераторними королями». Ринок перетворився на казино. Розумні зняли куш восени та вивели кошти в більш рентабельні у майбутньому напрямки. Жадібні та дурні накупували генераторів тисячами і тепер не знають що з ними робити, а деякі контракти ще навіть не виконані, і товар не надійшов в Україну!

Надалі більшість продавців (особливо з нових, «темщиків») будуть пробувати «зливати» склади через акції та демпінг. Наперед скажу, що ніякі акції та знижки не допоможуть з продажами: ринок

перенасичений на декілька років наперед, а попит майже нульовий вже зараз, далі – тільки гірше.

Генератори, особливо китайського виробництва, будуть гнити на складах. Інші просто стоятимуть та чекатимуть свого часу. На відміну від схожих хвиль у минулому, зараз генератори придбали не тільки ті, кому вони дійсно потрібні, але й ті, хто просто хотів мати «на всякий випадок». У майбутньому ринок вживаних генераторів буде переповнений пропозиціями, що ще більше знизить попит на нову продукцію.

У 2023 році підтримувати бізнес зможуть фірми з розгалуженою сервісною мережею, сервіс буде основним джерелом доходів та роботи.

Віталій ПАЛІЄНКО,
комерційний директор
ТОВ «НВП Спец-Сервіс»

і реалізують комплексні проекти, проте в минулому році з об'єктивних причин найбільш затребуваними були генератори малої потужності. Таку продукцію пропонує, зокрема, компанія «Техно Трейд КС», яка є представником німецького бренду **Könnner & Söhnen**, що належить до групи компаній **Dimax**. Під торговою маркою Könnner & Söhnen виробляються бензинові, газобензинові та дизельні генератори.

«Техно Трейд КС» не припиняла роботу і через стрімке зростання попиту збільшила штат утричі. Компанія поставила понад 200 ДГУ для резервного живлення базових станцій оператора «Київстар». Дуже багато було поставок у благодійних цілях. Зокрема, передано для ЗСУ понад 500 різних генераторів (бензинових і дизельних). Для військово-виробничих цілей передано станцію потужністю у 33 кВА. Багато обладнання відправлено для бомбосховищ, дитбудинків та будинків

для людей похилого віку. Розподіл продажів генераторів **Könnner & Söhnen** за сферами економіки представлено на **рис. 5** як приклад того, яким замовникам могли надходити генератори малої потужності.

Опитані компанії одноставно стверджують, що ажіотажний попит призвів до появи безлічі продавців-одноденок, а також до «гри» долучилися компанії, для яких генератори не є профільним бізнесом. Вони завозили обладнання на різний смак і різної якості, а також уживане. Водночас змінилася сама роль генераторів — вони перетворилися з резервного джерела живлення на основне. Це передбачає зовсім інший режим роботи і відповідно вимагає надійності, якої маловідомі бренди ДГУ часто-густо забезпечити не могли.

Ближче до лютого попит почав зменшуватися, адже ті компанії, які мали намір придбати генератори, вже це зробили, а до того ж, принаймні на час написання статті, російські удари по інфраструктурі порідшали. Через це ринок починає перенасичуватися, і постачальники прогнозують надлишок пропозиції і демпінг, оскільки усі ці непрофільні імпортери тепер гарячково намагатимуться збути завезений товар. При цьому покупець вже став більш вибагливим, бо навчився розбиратися в характеристиках і можливостях генераторів, а також хоче мати гарантію і сервісну підтримку.

Що буде вже в поточному році, важко прогнозувати, бо багато що залежить від божевільного сусіда з його ракетами, а також загалом від ходу війни. Ймовірно, якусь кількість обладнання замовлятимуть на заміну того, яке погано себе показало під час відключень. Проте, якщо ситуація в енергетиці більш-менш надійно стабілізується, продажі генераторів мають впасти до «нормального» рівня, а розподіл ринку більш-менш повернеться до довоєнного стану.

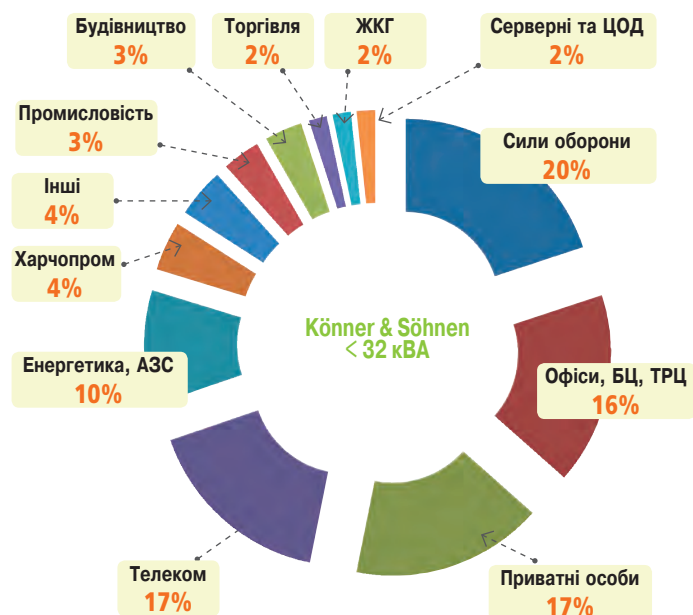

Рис. 5. Продажі ДГУ марки Könnner & Söhnen у 2022 році

Василь ТКАЧЕНКО, МТБ